

УТВЪРЖДАВАМ!

(п)

**ТРЕНДАФИЛ ВЕЛИЧКОВ
ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ**

**ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА ПОДКРЕПА ЗА
ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В
ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК 2023 – 2025**

Съгласувана от Началник на РУО – Пазарджик с писмо №РД-22-518 /10.04.2023 г.

Съгласувана от Областен съвет за развитие с Решение № 1, Протокол №45 от 28.04.2023 г.

МАРТ, 2023

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК 2023 - 2025

ВЪВЕДЕНИЕ

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК 2023 - 2025 е стратегически документ, разработен в изпълнение разпоредбата чл.196 (1) ЗПУО от работна група експерти, сформирана със заповед №РД-214/27.10.2022г. на Областния управител на област Пазарджик. Документът е разработен въз основа на изготвени от експерти и утвърдени от общинските съвети анализи на потребностите от подкрепа във всяка община на територията на областта. Стратегията включва и описание на предизвикателствата, стратегическите цели и необходимите дейности в областта на подкрепа. Стратегията охваща период от две години.

I. СТРАТЕГИЧЕСКИ АНАЛИЗ

- а. АНАЛИЗ НА ФАКТОРИТЕ НА СРЕДАТА **STEEPLE** – СОЦИАЛНИ, ТЕХНОЛОГИЧНИ, ИКОНОМИЧЕСКИ, ЕТИЧНИ, ПОЛИТИЧЕСКИ, НОРМАТИВНИ, ДОСТЪПНОСТ НА СРЕДАТА

Анализът на факторите на средата **STEEPLE** е първият стандартен елемент от стратегическия анализ, необходим за определяне на стратегията. Факторите на средата с отношение към обекта на стратегията действат на различни нива – местно, областно, регионално, национално, европейско и дори световно ниво – с различна интензивност. Провеждането на **STEEPLE** анализа няма за цел изчерпателно да посочи всички действащи фактори на средата. Съгласно прилагания в управлението *принцип на Парето – Юран 80/20*, 80% от резултата се дължи на 20% от факторите. Наша цел е да посочим лаконично и да оценим тези фактори на средата, на които дължим в най-голяма степен общото и въздействие. При представянето им използваме форма, в която отразяваме тенденциите, причините, последствията и общата оценка на ефекта от действието на една или друга група фактори. Факторите, чиито общи оценки на ефекта са позитивни, определяме като създаващи възможности. Факторите, чиито общи оценки на ефекта са негативни, определяме като източници на заплаха. В това си качество те присъстват като елемент на последващия

анализ на състоянието **SWOT** – вторият стандартен елемент от дължимия стратегически анализ.

Факторите на средата по подхода STEEPLE, релевантни към стратегическия анализ на състоянието, са:

- **СОЦИАЛНИ** – Социалните фактори на средата имат общо негативно въздействие с тенденция към влошаване, като демографските фактори са с най-съществен принос по отношение на неблагоприятни последици. Според данните, публикувани от НСИ за проведеното през 2021 година преброяване, населението на Област Пазарджик е намаляло за десет години от 275548 през 2011 до 229814 през 2021 година – с 45 734 души. При децата, по възрастови интервали, намалението е, както следва: 0-4 години – с 3218; 5-9 години – с 2502; 10-14 години – с 1732; 15-19 години – с 5164. Любопитно е да се проследи какво се е случило с кохортите на тези на възраст 10-14 години (през 2011 това са тези на възраст 0-4) и тези на възраст 15-19 (през 2011 те са били на възраст 5-9). Данните от проведеното преброяване сочат, че кохортата 10-14 днес е намаляла през последните десет години с 1781 човека (или с 13,35%), а тази днес на възраст 15-19 – с 2895 човека (или с 22,15%). Коефициентът на естествен прираст е със стабилна тенденция към намаляване – от -6,7% през 2019 година до -14,0% през 2021 година (при общо за страната -13,2%). Безусловно, основен фактор за това намаление е трудовата и икономическа миграция на семействата – както извън област Пазарджик, така и извън страната, както и от напускането на областта с цел продължаване на образованието в други области на страната или в чужбина. През 2021 година коефициентът на механичен прираст е -1,8%, отново отрицателен. Коефициентът на безработица при населението на възраст над 15 години отново расте – от 5,1% през 2019 до 7,7% през 2021 година. Намалява, но остава висок, относителният дял на бедните спрямо линията на бедност за страната – от 37,0% през 2019 до 30,6% през 2021 година (при средно 22,1% за страната).

Общо	Общо	Общо	Общо	Общо	
Общо	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	
-0,17	-0,24	-0,19	-0,13	-0,34	Област Пазарджик
-0,21	-0,28	-0,20	-0,30	-0,49	Батак
-0,18	-0,13	-0,20	-0,20	-0,44	Белово
-0,24	-0,28	-0,41	-0,31	-0,42	Брацигово
-0,07	-0,10	-0,08	-0,04	-0,22	Велинград+Сърница
-0,13	-0,17	-0,30	-0,01	-0,19	Лесичово
-0,20	-0,34	-0,22	-0,16	-0,36	Пазарджик
-0,13	-0,07	-0,12	-0,14	-0,33	Панагюрище
-0,22	-0,40	-0,30	-0,24	-0,42	Пещера
-0,10	-0,17	-0,13	0,00	-0,26	Ракитово
-0,16	-0,17	-0,19	-0,10	-0,38	Септември
-0,10	0,05	0,01	-0,09	-0,32	Стрелча

Видно от разпределението на относителните дялове на намаляване на броя на децата – по възраст и по общини, представено по-горе, в периода 2011-2021 година, общините Брацигово, Батак и Пещера са най-засегнати от тази демографска тенденция.

- **ТЕХНОЛОГИЧНИ** – Технологичните фактори имат общо позитивно въздействие с тенденция към подобрене, като навлизането на ИКТ в образователните институции и бита са с най-съществен принос по отношение на благоприятните последици. В условията на пандемията от COVID-19, в периода 2020-2022 година, за провеждането на ОРЕС, те се оказаха от първостепенна важност. Обективно компетентностите нарастват, но растат и настоящите и бъдещите потребности за достъп до ИКТ с цел по-добрата трудова и социална реализация – ако през 2006 само 4.4% от домакинствата са имали достъп до интернет, то през 2015 година те са 50,6% , през 2019 са 68,3%, а през 2021 те са вече 85,1% (при 83,5% общо за страната);
- **ИКОНОМИЧЕСКИ** – Икономическите фактори имат общо позитивно въздействие, но тенденцията е неутрална – областната икономика изпитва ефектите на кризата, породена от пандемията COVID-19, последвалата война в Украйна и инфлационна динамика. От една страна, нарастват възможностите на бизнеса за инициативи на корпоративна социална отговорност и инвестиции

в подкрепата за личностно развитие на децата и учениците в общностите и последваща трудова и социална реализация. От друга страна, обаче, изяви са негативни тенденции в пазара на труда – коефициентът на заетост във възрастта от 15 до 64 години в периода 2019-2021 година намалява от 69,1% до 64,9%, аналогична е и тенденцията при икономическата активност на населението от 15 до 64 години – от 72,9% през 2019 до 70,3% през 2021 година. Намалява и относителният дял на населението на възраст от 25 до 64 години с висше образование в същия период – от 72,9% до 70,3%, като при това расте и относителният дял на тези с основно и по-ниско образование – от 22,8% за 2019, през 24,2% за 2020, до 27,2% за 2021 година;

- **ЕТИЧНИ** – Етичните фактори имат общо негативно въздействие при неутрална тенденция, като основно проблемите се свързват със съпротивата срещу социализацията на деца и ученици в риск и тези със СОП, при ниска ефективност на работата с родителите, учениците и местните общности.
- **ПОЛИТИЧЕСКИ** - Политическите фактори са с общо позитивно въздействие. Образованието се декларира последователно като основен приоритет в програмата на правителствата – служебни и излъчени от Парламента. Предвидени са стимули за участие в инициативи и екипи за приобщаващо образование. Органите за местно самоуправление и на изпълнителната власт също декларират силния си ангажимент към образованието. Налице са възможности за ефективни социално отговорни партньорства.
- **НОРМАТИВНИ** – Нормативните фактори са с общо позитивно въздействие при възходяща тенденция. Приет е нов закон, определени са ДОС в нормативен формат. Под обществен и професионален натиск те се подлагат на преглед и усъвършенстване. Подробна нормативна регламентация на дейности, функции и отговорности на субектите за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците.
- **ДОСТЪПНОСТ НА СРЕДАТА** – Факторите на достъпност са с общо негативно въздействие при неутрална тенденция. Поради бюджетни финансови

затруднения, инвестициите в достъп до инфраструктура и услуги в подкрепа на личностното развитие на децата и учениците не съответстват на настоящите им и бъдещи потребности (данни са посочени по-долу в анализа по съответните стратегически теми). Допълнително негативно въздействие оказва пандемията от COVID-19, в периода 2020-2022 година, която доведе до провеждане на ОРЕС. Ефективният достъп до ОРЕС се оказва под условието на комплекс фактори – част от тях технологични и социални, но, заедно с това, и компетентностни, както по отношение на децата и учениците, така и по отношение на техните учители.

б. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО **SWOT** - СИЛНИ СТРАНИ, СЛАБИ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИ, ЗАПЛАХИ (РАЗШИРЕН **SWOT** – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА, ОГРАНИЧЕНИЯ, УЯЗВИМОСТИ, ЛОСТОВЕ ЗА РАЗВИТИЕ)

Анализът на факторите на средата **SWOT** е вторият стандартен елемент от стратегическия анализ, необходим за определяне на стратегията. При него се подлагат на оценка силните страни, слабите страни, възможностите и заплахите, които средата отправя към системата от субекти, на които възлагаме стратегическото изпълнение – главно образователните институции в областта. Чрез т. нар. разширен **SWOT** анализ на преглед и оценка се подлага синергията от силните страни, слабите страни, възможностите и заплахите, която очертава предизвикателствата, ограниченията, уязвимостите и лостовете за развитие на субектите и практиките на стратегическо изпълнение. В същия формат на **SWOT** анализ се провежда и анализа на състоянието по всяка една от поставените по-долу стратегически теми. Основни източници за проведения **SWOT** анализ са изготвените от общинските администрации по предоставената от РУО – Пазарджик аналитична рамка и утвърдени от общинските съвети анализи на общините от областта, както и обобщения в същата рамка областен анализ.

- СИЛНИ СТРАНИ – Силните страни са основно свързани с качеството на педагогическите колективи и компетентностите на педагогическите кадри за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците, както и са наличието

на работещи местни и регионални структури на изпълнителната власт с нормативно определени функции в тази област.

- **СЛАБИ СТРАНИ** – Слабите страни са свързани основно с липсата на компетентности за работа в мултидисциплинарни екипи, включително и ЕПЛР, поради неефективна комуникация и координация. Нежелание или отказ от сътрудничество от страна на деца и родители, неефикасно преодолявана съпротива. Липса на опит в управлението на качеството в институциите. Пандемията от COVID-19, в периода 2020-2022 година, която доведе до провеждане на ОРЕС, допълнително затрудни работата на ЕПЛР, чрез усложнената комуникация и координация.
- **ВЪЗМОЖНОСТИ** – Възможностите са свързани с ефективните партньорства на местните власти и държавата със структурите на гражданското общество, включително и чрез инициативи за корпоративна социална отговорност. Мащабното навлизане на ИКТ в процеса на образование и в бита също създава възможности за ефективна комуникация и координация в подкрепа на личностното развитие на децата и учениците. Провеждането на ОРЕС в периода 2020-2022 година, във връзка с пандемията от COVID-19, потвърди тази направена и по-рано в анализа констатация и прогноза.
- **ЗАПЛАХИ** – Основните източници на заплахата са в социалната сфера – неравенството, бедността, включително образователната бедност, загубата на мотивация за образование и квалификация с оглед последваща трудова и социална реализация. Недостиг на инвестиции и инициативи за създаване на достъпна среда. Недостиг на квалифицирани педагогически кадри.
- **РАЗШИРЕН SWOT – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА, ОГРАНИЧЕНИЯ, УЯЗВИМОСТИ, ЛОСЛОВЕ ЗА РАЗВИТИЕ** –
 - **ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА** - Неравенството, бедността, включително образователната бедност, загубата на мотивация за образование и квалификация с оглед последваща трудова и социална реализация, недостигът на инвестиции и инициативи за създаване на достъпна среда, както и на квалифицирани педагогически кадри, са предизвикателствата,

които средата отправя към институциите и педагогическите колективи. Те могат да бъдат посрещнати само под условието за подкрепа от страна държавата и местните власти чрез компетентните специализирани звена и структури и с адекватно на потребностите ресурсно обезпечаване, включително чрез социално отговорни партньорства в местните общности.

- **ОГРАНИЧЕНИЯ** - липсата на компетентности за работа в мултидисциплинарни екипи, включително и ЕПЛР, неефективната комуникация и координация, нежеланието или отказа от сътрудничество от страна на деца и родители, при неефикасно преодолявана съпротива, ограничават възможностите, които ефективните партньорства на местните власти и държавата със структурите на гражданското общество, включително и чрез инициативи за корпоративна социална отговорност, предоставят. Липса на опит в управлението на качеството и стратегическото изпълнение в институциите ограничават възможностите, които ИКТ предоставят за цялостно подобрене на изпълнението.
- **УЯЗВИМОСТИ** – Липсата на специфичен капацитет за работа в мултидисциплинарни екипи, включително и в ЕПЛР, при отказа и нежеланието за сътрудничество от страна на част от децата и родителите, създава условия за силна уязвимост спрямо ефектите на неравенството, бедността, включително образователната, липсата на мотивация у учениците за образование и квалификация. Тази уязвимост отнема от шансовете им за пълноценна трудова и социална реализация.
- **ЛОСТОВЕ ЗА РАЗВИТИЕ** – Тласък в развитието на системата за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците може да даде излявата на качеството на педагогическите колективи и компетентностите на педагогическите кадри в създадените ефективните партньорства на местните власти и държавата със структурите на гражданското общество, включително и в инициативите за корпоративна социална отговорност. От особено значение тук е стратегическият избор на приоритети, подходи, форми и структури на насочено към резултати взаимодействие.

- II. **ВИЗИЯ:** ДЕЦА И УЧЕНИЦИ С УДОВЛЕТВОРЕНИ ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ, РАЗВИЛИ ЛИЧНИТЕ СИ СПОСОБНОСТИ И УМЕНИЯ В ПОДХОДЯЩА ФИЗИЧЕСКА, ПСИХОЛОГИЧЕСКА И СОЦИАЛНА СРЕДА В МЕСТНАТА СИ ОБЩНОСТ
- МИСИЯ:** ОБРАЗОВАТЕЛНИТЕ ИНСТИТУЦИИ, ДЪРЖАВНИТЕ И МЕСТНИТЕ ОРГАНИ И СТРУКТУРИ И ДОСТАВЧИЦИТЕ НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ОКАЗВАТ ОБЩА И

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ НА ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК В СТРАТЕГИЧЕСКИ СИНХРОН ЧРЕЗ СОЦИАЛНО ОТГОВОРНО ПАРТНЬОРСТВО

ПРИНЦИПИ:

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците е вътрешно присъщ елемент на приобщаващото образование, което е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие със следните **принципи:**

- 1. гарантиране на правото на всяко дете и ученик на достъп до детска градина или училище** най-близо до неговото местоживееене **и на правото му на качествено образование;**
- 2. гарантиране на достъпа на всяко дете или ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности** с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
- 3. прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето и на ученика,** съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- 4. приемане и зачитане на уникалността на всяко дете и ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите,** на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;
- 5. равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование,** гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат при ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина или училището;

6. **системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища** – управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда, участие на родителите, **мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личносно развитие**, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на децата и учениците;
7. **сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование** – детската градина, училището, центърът за подкрепа за личносно развитие, детето, ученикът, семейството и общността;
8. **намаляване на влиянието на социалните неравенства** върху ученето и върху участието на децата и учениците в дейността на детската градина или училището;
9. **нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение** и подготовка на децата и учениците за живот в приобщаващо общество;
10. **гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на децата и учениците** и в зависимост от спецификата на обществения живот.

Стратегическото планиране на подкрепата за личносно развитие на децата и учениците и управлението на стратегическото изпълнение се осъществяват в съответствие с тези принципи.

III. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Стратегическите цели се поставят в съответствие с общите и специфични потребности на главните заинтересовани от подкрепата за личноското им развитие страни – децата и учениците. Общото и специфичното по отношение на настоящите и бъдещите потребности на децата и учениците е основанието нормативно да бъдат определени два вида подкрепа – обща и допълнителна. Същевременно, спецификата на целевите групи на подкрепа е отразена при различните видове допълнителна подкрепа, която децата и учениците могат да получат за личноското си развитие. Целеполагането, както и стратегическото

изпълнение, следва да се основават на разбирането, че образователните потребности, развитието на способностите и уменията, укрепването на здравето на децата и учениците са индивидуални по дефиниция - в съответствие с принципа на приемане и зачитане на уникалността на всяко дете и ученик. Спецификата на целевите групи на подкрепа намира отражение в стратегията чрез определянето на следните пет стратегически теми, по които са поставени и петте основни стратегически цели, формулирани като целен стратегически резултат.

Национални и областни стратегически документи, планиращи мерки и дейности за подкрепа за личностното развитие на деца и ученици в плановия период 2023-2025 година, очертават стратегическата рамка, в която се разработва настоящата Стратегия. В това число следва да посочим:

Национални стратегически документи, планиращи мерки и дейности за подкрепа за личностното развитие на деца и ученици в плановия период 2023-2025 година.

- Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)
- План за действие към Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)
- Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030
- Стратегия по заетостта на Република България 2021 - 2030 година
- Стратегия за корпоративна социална отговорност 2019 – 2023 г.
- Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г.

Областни стратегически документи, планиращи мерки и дейности за подкрепа за личностното развитие на деца и ученици в плановия период 2023-2025 година.

- Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 2021-2027 г.
- Стратегията за равенство, приобщаване и участие на ромите в област Пазарджик 2022-2030 г.

III-1. СТРАТЕГИЧЕСКИ ТЕМИ И ЦЕЛИ. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА НИВО ОБЛАСТ:

Стратегическото изпълнение в предходния период бе насочено към следните, произтичащи от нормативно определената мисия и визията за развитие

СТРАТЕГИЧЕСКИ ТЕМИ И ЦЕЛИ:

СТ1: ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК

СЦ1: УДОВЛЕТВОРЕНИ ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ

СТ2: ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ В РИСК

СЦ2: НАМАЛЕНА УЯЗВИМОСТ И УПРАВЛЯВАН РИСК

СТ3: ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ

СЦ3: УДОВЛЕТВОРЕНИ ИНДИВИДУАЛНИ СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ

СТ4: ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ С ХРОНИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

СЦ4: УДОВЛЕТВОРЕНИ ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ И ПОДОБРЕНО ЗДРАВЕ

СТ5: ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ С ИЗЯВЕНИ ДАРБИ

СЦ5: РАЗВИТИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗЯВЕНАТА ДАРБА ЛИЧНИ СПОСОБНОСТИ И УМЕНИЯ

III-2. ОБЩ АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА НИВО ОБЛАСТ:

Информацията и анализа на данните за децата в системата на предучилищно и училищно образование в Област Пазарджик, с източник националната статистика (НСИ),

РУО-Пазарджик и утвърдените от органите за местно самоуправление в областта анализи на състоянието са основа за представения по-долу по стратегически теми и цели :

СТ1: ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК

СЦ1: УДОВЛЕТВОРЕНИ ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ

Според информацията и анализа на данните за децата в системата на предучилищно и училищно образование в Област Пазарджик, с източник националната статистика (НСИ), РУО-Пазарджик и утвърдените от органите за местно самоуправление в областта анализи на състоянието:

- **Общият брой на децата и учениците в област Пазарджик по възрастови групи към 31.12.2021 г. (в регистрите на служба ГРАО) е 51229, в т.ч.:**
 - 19 544 – деца от 0 до 7 г., включително;
 - 19737 – деца и ученици от 8 до 14 г., включително;
 - 12048 – деца и ученици от 15 до 19 г., включително.
- Разпределението по относителни дялове на децата и учениците в област Пазарджик по възрастови групи към 31.12.2021 г. е с изявен диспаритет – над 2/3 от общия брой са съсредоточени в 3 от общо 12-те общини на областта:
 - 68.2% от общия брой на децата и учениците са в общините Пазарджик, Велинград и Септември, като 41.8% са в община Пазарджик;
 - 67.2% от децата и учениците от 0 до 7 г., включително, са в общините Пазарджик, Велинград и Септември, като 40.3% са в община Пазарджик;
 - 69.7% от децата и учениците от 8 до 14 г., включително, са в общините Пазарджик, Велинград и Септември, като 44.5% са в община Пазарджик;
 - 67.0% от децата и учениците от 15 до 19 г., включително, са в общините Пазарджик, Велинград и Септември, като 39.6% са в община Пазарджик.
- **Общият брой на учениците от 1 до 12 клас в общинските и държавните училища на област Пазарджик (по данни на общините) е 24500, в т.ч.:**
 - Ученици в общински и държавни училища от 1 до 4 клас – 8359 (34.1%);

- Ученици в общински и държавни училища от 5 до 8 клас – 6566 (26.8%);
 - Ученици в общински и държавни училища от 9 до 12 клас – 9575 (39.1%).
- Разпределението по относителни дялове учениците от 1 до 12 клас в област Пазарджик е с изявен диспаратитет – 73.0% от общия брой са съсредоточени в 3 от общо 12-те общини на областта:
 - Ученици в общински и държавни училища от 1 до 4 клас – 69.3% са в общините Пазарджик, Велинград и Панагюрище, като 43.5% са в община Пазарджик
 - Ученици в общински и държавни училища от 5 до 8 клас – 66.7% са в общините Пазарджик, Велинград и Панагюрище, като 41,0% са в община Пазарджик
 - Ученици в общински и държавни училища от 9 до 12 клас – 80,6% са в общините Пазарджик, Велинград и Панагюрище, като 52,0% са в община Пазарджик.
-
- **Общият брой на персонала в образователните институции в област Пазарджик – педагогически и непедагогически - към началото на учебната 2022/2023 година е 5106 човека, в т.ч.:**
 - 3386 заети лица (66.3%) – педагогически персонал;
 - 1705 заети лица (33.4%) – непедагогически персонал.
- Разпределението по относителни дялове на педагогическия и непедагогическия персонал следва разпределението по относителни дялове на децата и учениците в област Пазарджик и също е с изявен диспаратитет – около 2/3 от общия брой са съсредоточени в 3 от общо 12-те общини на областта:
 - 65.0% от персонала в образователните институции е в общините Пазарджик, Велинград и Септември, като 41.0% са в община Пазарджик;
 - 68.0% от педагогическия персонал в образователните институции е в общините Пазарджик, Велинград и Септември, като 43.0% са в община Пазарджик;
 - 62.0% от непедагогическия персонал в образователните институции е в общините Пазарджик, Велинград и Септември, като 38.0% са в община Пазарджик.

- **Дистанционна работа в условия на ОПЕС (в данните не са включени общините Лесичово и Ракитово):**
 - Брой деца и ученици със СОП, с които е провеждана дистанционна работа в условия на ОПЕС – 557;
 - Относителен дял на учениците, обхванати в ОПЕС, в училища с концентрация на ученици от уязвими групи (20-100% от учениците са с родители с по-ниско от средно образование), вкл. роми – от 29% до 100% в различните общини; - не съм го пресмятала!!!
 - Брой обучени ученици от уязвими групи, вкл. роми, за придобиване на умения за участие в ОПЕС в периода 2020-2022 г. – 4410;
 - Брой осигурени технически средства за ОПЕС (компютри, лаптопи, планшети и др.) – 5359;
 - Брой здравни медиатори, включени в разпространяване на образователни материали за деца и ученици в уязвими групи – 44.
- **Данни за материалната среда, относителни дялове на образователните институции, разполагащи с елементи на материалната страна, по общини:**

Училище/ДГ	Спортна база			Библиотечно-информационно обезпечаване	Компютърни кабинети	Столово хранене		Транспорт	
	Наличие на физкултурен салон	Наличие на спортна площадка	Осигуреност със спортни съоръжения			В самостоятелен стол	Чрез кетъринг	За ученици до 16 г.	За ученици над 16 г.
БАТАК	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	57,1%	57,1%	28,6%	0,0%	0,0%
БЕЛОВО	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	50,0%	50,0%	50,0%	50,0%
БРАЦИГОВО	50,0%	100,0%	100,0%	25,0%	50,0%	50,0%	50,0%	62,5%	12,5%
ВЕЛИНГРАД	44,0%	84,0%	80,0%	68,0%	64,0%	44,0%	32,0%	52,0%	32,0%
ЛЕСИЧОВО	66,7%	100,0%	66,7%	16,7%	50,0%	16,7%	50,0%	50,0%	0,0%
ПАЗАРДЖИК	61,7%	86,7%	76,7%	66,7%	80,0%	26,7%	43,3%	18,3%	3,3%
ПАНАГОРИЩЕ	73,3%	100,0%	80,0%	66,7%	46,7%	53,3%	26,7%	33,3%	13,3%
ПЕЩЕРА	100,0%	100,0%	80,0%	80,0%	100,0%	40,0%	100,0%	40,0%	20,0%
РАКИТОВО	40,0%	90,0%	90,0%	80,0%	50,0%	50,0%	40,0%	10,0%	20,0%
СЕПТЕМВРИ	76,5%	100,0%	88,2%	29,4%	76,5%	29,4%	58,8%	35,3%	23,5%
СТРЕЛЧА	100,0%	66,7%	33,3%	33,3%	66,7%	0,0%	33,3%	66,7%	33,3%
СЪРНИЦА	100,0%	100,0%	100,0%	25,0%	75,0%	25,0%	0,0%	100,0%	25,0%

Данните очертават като проблемни области на развитие на материалната среда столовото хранене и осигурения транспорт.

Здравословното хранене е един от факторите за добро здраве и развитие на младите организми на децата и учениците и това извежда като приоритет инвестициите във (възстановяване на) столовото хранене и като алтернатива – кетъринга.

Заедно с това, осигуряването на транспорт, особено в общините, които по начало изпитват трудности с осигуряване и оптимална организация на обществения транспорт, също следва да бъде във фокуса на внимание – както на ръководствата на образователните институции, така и на общините. Добре организиранят транспорт доказано е един от ключовите фактори въобще за организацията на времето на децата и учениците със съществен социален ефект.

Една от задачите с най-висок приоритет, поставена в националните стратегически документи в сферата на образованието, е създаването на специализирана материална база и методически знания, умения и нагласа за провеждане на обучение в STEM-среда.

- Готовност за обучение в STEM-среда (без общините Лесичово и Ракитово, за които не разполагаме с данни):
 - Брой на училищата с изградени (малки и големи) STEM-центрове – 8;
 - Брой на изградени в училищата (малки и големи) STEM-центрове - 9
 - Брой обзаведени и оборудвани STEM-кабинети - природни науки, дигитални технологии - 30
 - Брой учители, преминали обучения за преподаване в STEM-среда – 246.

СТ2: ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ В РИСК

СЦ2: НАМАЛЕНА УЯЗВИМОСТ И УПРАВЛЯВАН РИСК

Според информацията и анализа на данните за децата, необхванати в системата на предучилищно и училищно образование в Област Пазарджик за учебната 2022/2023 г., с източник РУО-Пазарджик:

- **Броят на необхванатите 5-годишни и 7-годишни деца е 2515, в т.ч.:**
 - Незададени – 357;
 - Незаписани – 51;
 - В чужбина – 1920;
 - Няма информация – 161;

- Отпаднали – 26;
- **Броят деца в задължителна училищна възраст, необхванати в системата на училищното образование е 7962 (5447 без тези на възраст от 5 до 7 години).**
- **Половината от децата в задължителна училищна възраст, необхванати в системата на училищното образование са от община Пазарджик 51% (50% без тези на възраст от 5 до 7 години).**
- **Броят на учениците, отпаднали от системата на училищното образование е 251 – от тях 39% са от община Велинград, 28% са от община Пазарджик, 15% от община Пещера и 10% от община Септември – четири общини от общо дванадесет с общ дял от 92%.**

Данни за деца и ученици в риск - в документацията на училищата / ДГ, ДСП, ОЗД, МКБППМН; отдел "Образование", РЗИ, РУО, ГРАО, Областни съвети по наркотични вещества, РПУ и др. за уч. 2022/ 2023 г., с източник анализите на общините, общо 376, в т.ч.:

- Деца без родителска грижа или чиито родители са починали, неизвестни, лишени са от родителски права или родителските им права са ограничени, в т.ч с родители в чужбина – 204, половината от тях в общините Септември и Велинград – 52.0%;
- Деца, жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание във или извън семейството му – 29, близо 2/3 в общините Панагюрище и Пещера – 62.0%;
- Деца в опасност от увреждане на физическото, психическото, моралното, интелектуалното и социалното развитие – 65, в общините Батак, Ракитово, Панагюрище и Пещера – общо 96% от тях;
- Деца, извършили насилие – 78, 67% от тях, над 2/3, в община Ракитово.

СТЗ: ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ

СЦЗ: УДОВЛЕТВОРЕНИ ИНДИВИДУАЛНИ СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ

Данни за деца и ученици със специални образователни потребности – данни за учебната 2022 / 2023 г. :

- Общ брой на децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в детски градини по чл. 35 и в училищата по чл. 38 от Закона за предучилищното и училищното образование – 1086 (от тях 143 с изнесено обучение в ЦСОП-Пазарджик и ЦСОП-Велинград)
- Общ брой на децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в специални училища – 67;
- Деца и ученици със сензорни увреждания – 64;
- Деца и ученици с множество увреждания – 121;
- Деца и ученици интелектуални затруднения – 279;
- Деца и ученици с езиково-говорни нарушения – 371;
- Деца със специфични нарушения на способността за учене (дислексия, дисграфия, дискалкулия) - 210;
- Деца и ученици с разстройства от аутистичния спектър – 80;
- Деца с емоционални и поведенчески разстройства – 120.
- Деца и ученици с ресурсно подпомагане от РЦПППО – 410 (180 от тях, 44 %, в община Пазарджик);
- От всички деца и ученици със СОП – брой на децата и учениците с необходимост от интензивна грижа и подкрепа - 175 деца и ученици.
- Деца с хронични заболявания – 210.

Кадрова осигуреност със специалисти в образователни институции на територията на Област Пазарджик (щатни бройки):

- Медицински специалисти – 107;
- Логопеди – 37;

- Ресурсни учители – 40;
- Психолози – 52;
- Педагогически съветници – 16.

Данните за наличие/отсъствие на елементи от достъпна архитектурна среда в анкетираните училища – **относителни дялове на образователните институции с достъпна архитектурна среда, по общини:**

Училища в община ...	Достъпна архитектурна среда									
	Входни и комуникационни пространства						Пригодност на помещенията и пространствата за общо ползване за хора с увреждания		Достъпно и пригодно за хора с увреждания санитарно-хигиенно помещение	
	Достъпен вход		Достъпност до помещения и пространства				Създадени условия в класни стаи и кабинети за ученици в увреждания	Използваемост на общи помещения - зала, аула, столова, физкултурен салон и др. за ученици с увреждания		
	Рампа	Подемна платформа	Безопасни парапети	Нехлъзгава настилка	Тактилни ивици	Подемна платформа				
БАТАК	33,3%	0,0%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	66,7%	33,3%		0,0%
БЕЛОВО	33,3%	0,0%	100,0%	50,0%	0,0%	16,7%	33,3%	33,3%	50,0%	
БРАЦИГОВО	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	
ВЕЛИНГРАД	43,8%	0,0%	75,0%	56,3%	6,3%	6,3%	31,3%	37,5%	31,3%	
ЛЕСИЧОВО	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	
ПАЗАРДЖИК	30,6%	11,3%	51,6%	29,0%	3,2%	9,7%	25,8%	27,4%	33,9%	
ПАНАГЮРИЩЕ	20,0%	40,0%	46,7%	40,0%	0,0%	6,7%	20,0%	20,0%	33,3%	
ПЕЩЕРА	71,4%	0,0%	85,7%	28,6%	0,0%	0,0%	28,6%	14,3%	42,9%	
РАКИТОВО	20,0%	0,0%	80,0%	50,0%	10,0%	0,0%	50,0%	30,0%	30,0%	
СЕПТЕМВРИ	0,0%	7,7%	84,6%	100,0%	7,7%	0,0%	0,0%	7,7%	0,0%	
СТРЕЛЧА	50,0%	0,0%	75,0%	75,0%	50,0%	0,0%	25,0%	100,0%	75,0%	
СЪРНИЦА	33,3%	0,0%	100,0%	100,0%	33,3%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Като проблемни сред елементите на достъпната архитектурна среда се очертават подемните платформи – както за целите на достъпния вход, така и за достъпността на помещения и пространства вътре в сградите. Този факт може да се обясни със сложността и с размера на инвестицията, която образователната институция или общината следва да направи. Позитивна е констатацията за осигурените в около една трета от образователните институции достъпни и пригодени за хора с увреждания санитарно-хигиенни помещения. Същевременно, в общините Батак, Септември Брацигово няма данни за такива помещения,

което следва да се препоръча като приоритет при последващи инвестиции в достъпната архитектурна среда на образователните институции там.

СТ4: ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦА И

УЧЕНИЦИ С ХРОНИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

СЦ4: УДОВЛЕТВОРЕНИ ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ И ПОДОБРЕНО ЗДРАВЕ

Данни за деца и ученици с хронични заболявания – 210 деца. Брой който бележи съществен спад спрямо този от предходни планови периоди.

СТ5: ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦА И

УЧЕНИЦИ С ИЗЯВЕНИ ДАРБИ

СЦ5: РАЗВИТИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗЯВЕНАТА ДАРБА ЛИЧНИ СПОСОБНОСТИ И УМЕНИЯ

Данни за включването на децата и учениците във форми за развитие на интересите и потребностите:

ОБЩИНИ	Ученици, включени в ЦОУД за уч. 2022 / 2023 г.		Ученици, включени в училищни форми за развитие на интересите		Ученици, включени във форми за развитие на интересите по проекти към МОН /“Твоят час“ и др./		Брой ученици, включени в извънучилищни форми за развитие на интересите	
	Брой групи	Брой ученици	Брой групи	Брой ученици	Брой групи	Брой ученици	Брой групи	Брой ученици
БАТАК	8	178	10	178	0	0	7	78
БЕЛОВО	17	322	9	116	0	0	8	89
БРАЦИГОВО	9	185	5	60	7	75	5	74
ВЕЛИНГРАД	53	1262	90	1150	40	400	55	490
ЛЕСИЧОВО	6	141	7	80	5	48	0	0
ПАЗАРДЖИК	158	3608	181	2653	123	1263	88	1523
ПАНАПОРИЩЕ	27	583	33	414	15	203	44	515
ПЕЩЕРА	26	541	38	333	14	145	13	151
РАКИТОВО	36	739	67	611	14	137	4	90
СЕПТЕМВРИ	40	835	35	470	20	136	26	307
СТРЕЛЧА	7	180	10	112	4	48	5	70
СЪРНИЦА	9	171	30	318	2	6	8	80
ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК	396	8745	515	6495	244	2461	263	3467

„Твоят час“ е приключил отдавна. Нека текстът в графата остане „Ученици, включени във форми за развитие на интересите по Национални програми и проекти“

За община Белово имам данни за участие на 20 ученици във форми за развитие на интересите.

Общо, за област Пазарджик, 21168 ученика са обхванати в 1418 групи за занимания и развитие на интересите. В община Пазарджик общо 9047 (42.7% от всички в областта) ученика са обхванати в 550 (38.8% от всички в областта) групи за развитие на интересите.

IV. СТРАТЕГИЯ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК 2023 – 2025

Принципите, мисията и очертаната визия за развитие на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Пазарджик са определени нормативно и чрез изпълняваните стратегически документи на национално и регионално ниво. В изтеклия стратегически период те не са претърпели промяна. В този смисъл, не е идентифицирана необходимост за промяна на стратегическата рамка и обхвата ѝ. Така всяка една от стратегическите теми отново, съгласно избрания по-рано подход, е развита във формат на Балансирана система от показатели за ефективност (Balanced scorecard – BSc), след анализ на състоянието (SWOT). В приложения формат, по четири взаимно свързани направления, очертаващи мисията на стратегическото изпълнение, са посочени целите, показателите (индикаторите), задачите и инициативите за изпълнението им, както и прогноза за необходимия бюджет.

В избрания формат за разработване на Стратегията и последващото и трансформиране в оперативни планове си дават среща стратегическия избор при определяне на националните стратегически документи, обективизиран в общи за страната стратегически цели и индикатори за измерване на напредъка, както и на поставените задачи (целени стойности на индикаторите) и съответстващия на спецификата на местните общности стратегически избор при разработване на общинските стратегии и (оперативни) планове за действие в плановия период.

Основна констатация при проведения стратегически анализ, базиран на данните и оценките от утвърдените от органите за местно самоуправление анализи на общините, е тази за наличието на съществени диспаритети. Те произтичат както от демографските характеристики на местните общности, така и от свързаните с тях съществени разлики в разполагаемите ресурси за осигуряване на стратегическото изпълнение. Ефектите на мащаба са очевидни, неминуеми и непренебрежими. Те са и силно нелинейни, както е известно от теорията и добрите практики на планиране. В тези условия, формулирането и налагането на общи подходи и решения е контрапродуктивно. Напротив, следва да се разчита на специфичността на подбора на средства и подходи, който експертните мрежи на местно ниво трябва да осъществяват, с оглед максималната адаптивност, ефективния и ефикасен отговор на идентифицираните предизвикателства, съобразено с месните условия и ресурси приоритизиране на целите и мерките за подобрене.

В този смисъл, налице е и допълнителен аргумент за това, че функцията и ролята на областната Стратегия е да очертае стратегическата рамка, в съответствие с националните стратегически и нормативни документи, осигурявайки дължимия баланс на местни и държавни интереси, но и заедно с това, което е по-важно, да предостави, без да налага, на експертните мрежи на местно ниво, в общините, насърчаваща, а не ограничаваща, креативността им рамка за стратегиране. Достатъчно свободна, за да впише, без ущърб или загуба на мотивация, всяка една добра инициатива и местна практика на подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в местната им общност.

Добра практика, с оглед обща съпоставима база и съответствие с националните стратегически документи, е да се изберат и проследяват по хода на стратегическото изпълнение индикатори (показатели), използвани в тях.

Този подход поставя въпроса за източниците за разработване на Стратегията.

Приложим документ в плановия период на Стратегията на национално ниво е **Планът за действие към стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)**. Той е уместният източник на дейности/инициативи и проследими индикатори за стратегическо изпълнение, които да

бъдат вложени в избраната стратегическа рамка във формат на Балансирана система от показатели за ефективност (BSc).

В съответствие с националните цели и насоки и на идентифицираните предизвикателства на местно ниво при прегледа на утвърдените от общинските съвети в областта анализи, предлагаме по-долу набор от дейности и индикатори за стратегическо изпълнение.

В случай, че препоръчаната с тази Стратегия стратегическа рамка във формат на Балансирана система от показатели за ефективност (BSc) бъде възприета като метод на стратегиране и на общинско ниво, те могат да бъдат уместно вложени в нея, при конкретен и съобразен с наличните ресурси за подкрепа на изпълнението, набор задачи (стойности на индикаторите).

По-долу предлагаме ограничен и неизчерпателен набор от обвързани с дейности индикатори, които могат да бъдат, заедно, вложени в избраната рамка на BSc. Част от тях са елемент от съдържанието на предложените в приложение балансирани системи от показатели за ефективност по избраните в съответствие с целевите групи за подкрепа за личностното развитие стратегически теми.

STEM-образование

Дейност	Индикатор/задача
Разработване на обучително съдържание и материали за въвеждане на STEM в преподаването и обучението на ученици	Брой училища, въвели методически планове за действие за развитие на ключови компетентности Участници, придобили умения за преподаване в STEM среда Брой изградени и оборудвани STEM-кабинети Брой подкрепени деца и ученици

Регионален STEM център за обучение на ученици с изявен интерес към природните науки и математиката.	Брой изградени и оборудвани STEM-кабинети Брой подкрепени деца и ученици
---	---

Професионално образование

Дейност	Индикатор/задача
Организиране на тематични срещи и беседи на ученици с представители от различни професионални съсловия, учени, хора на изкуството, културни дейци, спортисти.	Брой тематични срещи и беседи Брой на участвали ученици
Подкрепа за практическото обучение на учениците, навършили 16 години от училищата, осъществяващи професионална подготовка чрез допълнителни практики в реална работна среда.	Брой ученици, преминали през допълнителни практики в реална работна среда

Подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със СОП и хронично болни

Дейност	Индикатор/задача
Допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби за трайно приобщаване в училищното образование	Брой деца и ученици, получили подкрепа до края на 2024 Брой родители, подкрепени в процеса на приобщаващо образование до края на 2024 Брой педагогически специалисти и непедагогически персонал, обучени за

	работа с деца и ученици от уязвими групи, вкл. самостоятелно заети, до края на 2024
Осъществяване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците в съответствие с чл. 17 и чл. 27 от Наредбата за приобщаващото образование чрез допълнително обучение по учебни предмети за превенция на обучителни затруднения и/или за преодоляване на системни пропуски при усвояването на учебното съдържание, както и допълнителни дейности, които са пряко насочени към преодоляване на обучителни затруднения по определените предмети.	Брой деца и ученици, вкл. роми, участващи в мерки за образователна интеграция и реинтеграция
Разработена и въведена програма за наставничество на ученици на училищно равнище с цел намаляване на преждевременното напускане на училище и развиване на умения.	Брой деца и ученици, вкл. роми, участващи в програми за наставничество на училищно равнище
Повишени образователни резултати, придобити и подобрени ключови компетентности на деца и ученици със СОП	Брой деца и ученици със СОП с подобрени ключови компетентности

Създаване и използване на адаптирани отворени образователни ресурси за деца и ученици със СОП	Размер на инвестициите в образователни ресурси за деца и ученици със СОП, вкл. в достъпна среда
---	---

Подкрепа за личностното развитие на деца и ученици с изявени дарби

Дейност	Индикатор/задача
Осигурена допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изявени способности и дарби в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, вкл. стипендии за деца и ученици с високи постижения	Брой деца и ученици със стипендии за високи постижения
Стартирани дейности за изграждане на образователна STEM среда във всички училища Обзаведени и оборудвани STEM кабинети (природни науки, дигитални технологии, инженерство и математика)	Брой обзаведени и оборудвани STEM кабинети (природни науки, дигитални технологии, инженерство и математика)
Създадени ученически научно-изследователски общности (кръжоци, клубове, секции и др.)	Брой ученици, включени в научно-изследователски общности
Обучения за учители в училища с изградена STEM среда.	Брой реализирани обучения за учители в училища с изградена STEM среда. Брой участници в обучения за учители в училища с изградена STEM среда.

Разработена и въведена програма за дигитална подготвеност на училищата, чрез осигуряване на: свободен, защитен/безопасен достъп до интернет, вкл. оборудване за обучение чрез ИКТ на ученици със сензорни увреждания, аутисти, ДЦП и др.	Брой на училищата с разработена и въведена програма за дигитална подготвеност
--	---

Партньорства и ресурси за подкрепа на личностното развитие на деца и ученици

Дейност	Индикатор/задача
Създадени партньорски мрежи за обмен на добри практики между учители, образователни медиатори, кариерни консултанти, помощници на учителя, помощник-възпитатели.	Брой мрежи/участници за обмен на добри практики
Разработена платформа за обучителни и информационни материали и споделяне на добри практики и ресурси между образователните институции	Разработена платформа за обучителни и информационни материали и споделяне
Проведени съвместни инициативи, партниране и споделяне на ресурси с библиотеки, музеи и други културни институции и научни организации.	Брой проведени съвместни инициативи
Създаден библиотечен фонд, вкл. с електронни ресурси, в образователните институции.	Брой образователни институции с библиотечни фондове

Образователни дейности, съдействащи за укрепване на българската духовност, за съхраняване на националното самосъзнание, бит и култура, в партньорства с народните читалища и културните институти по места	Брой образователни дейности/участници
Изграждане на младежки центрове за личностно развитие и реализация на млади хора и ученици	Брой младежки центрове за личностно развитие

Подкрепа за личностното развитие на деца и ученици срещу рискове от отпадане от образование

Дейност	Индикатор/задача
Подобрена ефективност на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система.	Относителен дял на обхванатите в образователната система на регионално ниво
Идентифициране и оценка на риска от преждевременно напускане на образователната система при деца и ученици с прилагане на механизъм за проследяване на всеки случай на дете/ученик в риск от отпадане.	Брой деца/ученици, включени в механизъм за превенция на преждевременното напускане

V. МОНИТОРИНГ НА СТРАТЕГИЧЕСКОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ

Мониторингът на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на децата и учениците, е основен принцип на приобщаващото образование. Мониторингът на стратегическото изпълнение се основава на оценка на резултатите от изпълняваните дейности за подкрепа на личностното развитие, предвидени в стратегията, оценка на качеството на подкрепа, както и на оценка на общия ефект на въздействие върху обучението и постиженията на децата и учениците. Източници на данни за прегледа и оценката на изпълнението са нормативно дължимите отчетни документи по изпълнението, както и резултатите от проведено самооценяване на качеството на образование в институциите – в частта им относно подкрепата на личностното развитие на децата и учениците, но и относно цялостното изпълнение – опосредствено чрез мониторинга на стратегическото изпълнение на общинските стратегии.

Мониторингът на стратегическо изпълнение на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие се осъществява от определен със заповед на Областния управител екип.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК 2023 - 2025 е стратегически документ, разработен в изпълнение разпоредбата чл.196 (1) ЗПУО, с цел да се очертае стратегическата рамка, в която да бъдат развити целите, индикаторите, с които напредъка към тях ще бъде измерван, поставените задачи, чрез сроковете - метриците на подобрене, инициативите и необходимите ресурси в подкрепа на изпълнението (включително финансови), определящи съдържанието на общинските стратегически и оперативни документи, дължими по силата на чл.197 (1) и (3) ЗПУО. Този подход е избран заради ресурсните ограничения, наложени върху стратегическото изпълнение – на ниво област не се формира бюджет или фонд, под разпореждане на областния управител, РУО или друг орган на управление на стратегическото изпълнение, който да позволи ресурсната му подкрепа. Областната стратегия разчита за изпълнението си изключително на стратегическото изпълнение на стратегически и оперативни планове от по-ниско йерархично ниво – тези на общините, които посочихме по-горе, но така също и на институциите в системата на предучилищното и училищното образование. Това може да се постигне, разбира се, под условието на

стратегически синхрон между тези стратегии, което е есенциално въобще за представянето на цялата система, която държавата и органите за местно самоуправление мобилизират за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в Област Пазарджик. Очевидна е необходимостта от ефективна комуникация, координация и взаимна подкрепа и между екипите, на които е възложено управлението и прегледа на стратегическото изпълнение – в институциите, общините и областта – а чрез тях и на структурите на държавата, общините и гражданското общество в местните общности. Всичко това е постижимо отново в контекста на социално отговорно партньорство за развитие на децата и учениците в областта. Стратегически синхрон в социално отговорно партньорство.